

Poptávka po monitorování přijatých opatření existuje, avšak málo se zatím daří zjišťovat skutečně relevantní údaje pro popsání kvality vzdělávacího systému. Existující tradice popisných analýz výkonných dat prozatím reprezentuje převažující přístup tvůrců zpráv o vzdělávacím systému. Příčinou je ovšem také nedostatek dat o kvalitě vzdělávání a skutečnost, že u realizovaných nebo plánovaných opatření vzdělávací politiky v oblasti rovnosti není určeno, jakými indikátory bude měřena jejich efektivita.

Uvádění doporučení OECD do praxe by tedy nebyla limitována jejich teoretickou nepřijatelností, ale spíše jejich nízkou prioritou v očích části odborné veřejnosti a nízkou mírou koordinace sběrů dat. V neposlední řadě by hrála roli také odlišná tradice a tím pádem i chybějící odborné zázemí pro realizaci potřebných výzkumů a analýz.

Jaký je předpokládaný vývoj, pokud nebudou přijata opatření pro podporu v této oblasti

Pokud nebude vytvořen národní systém monitoringu dat o socioekonomickém zázemí žáků, pak nebudou k dispozici dostatečné údaje na národní úrovni vysvětlující zjištění, která o nerovnostech v českém vzdělávacím systému přinášejí mezinárodní zjištění. Řada vysvětlení bude i nadále formulována bez dostatečných podkladů, spíše na základě spekulací.

Nebude možné sledovat dostatečně vývoj kvality vzdělávacího systému, nebudou k dispozici údaje o tom, jak si ve vzdělávacím systému vedou různé sociální skupiny (např. žáci s nízkým či naopak vysokým socioekonomickým statusem, příslušníci národnostních a etnických menšin, absolventi ZŠP, žáci, kteří nedocházeli do MŠ apod.). Pokud nebudou k dispozici údaje na regionální úrovni, nebude možné provádět analýzy o vývoji nerovností v jednotlivých krajích. Skutečný dopad přijímaných opatření vzdělávací politiky nebude možné sledovat.

Nedostatek informací o tomto vývoji v době zvyšování sociálních nerovností ve společnosti bude mít dopad na omezení schopností vzdělávacího systému reagovat na problém ohrožených dětí a škol. Bez identifikace těchto dětí není možné účinně zasahovat a pomáhat překonávat bariéry. Odpovědní činitelé od centrální až po místní úroveň nebudou mít potřebné informace a nebudou moci efektivně podpořit školy, které se bez zvýšené podpory nedokážou s nerovnostmi žáků úspěšně vyrovnat.

Jaká jsou konkrétní doporučení

- Zlepšit koordinaci sběrů dat a analýz z oblasti vzdělávacího systému, lépe řídit a koncepčně zastřešovat sběry dat z pozice MŠMT.
- Dopracovat v současnosti vytvářené koncepty sběrů dat o jednotlivých žácích (testování 5. a 9. tříd, maturitní zkoušky) a doplnit je o indikaci socioekonomického statusu žáků.
- Sledovat dopad přijímaných opatření vzdělávací politiky prostřednictvím vhodně zvolených indikátorů, predikovat dopad zvolených opatření a prostřednictvím monitoringu jej ověřovat.

8.6 Větší pozornost věnovat spolupráci s rodiči

Jak toto téma vidí Zpráva OECD

Ve Zprávě OECD je zřejmý přesun velké míry zodpovědnosti za neúspěch žáka na školu a vzdělávací systém jako celek. Odpovědnost rodičů není zmíněna v souvislosti s odpovědností za výsledky žáků, ale je naopak zdůrazněna jejich aktivita při výběru školy. Znevýhodnění žáci mají nevýhodu v tom, že